

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Lägenhetsbrand.

UNDERSÖKNING UTFÖRD AV

X Polisen och Ola Kall Räddningstjänsten.

BESKRIVNING AV OBJEKTET

Fastigheten är ett flerfamiljshus på 7-våningar. Byggnadsåret är 1964. Berörd lägenhet är belägen på 2:a våningsplanet och är på 2 rum och kök. Fastigheten bebos av övervägande äldre personer men är inte klassat som äldreboende. Trapphuset är försett med rökventilation genom en fallande lucka, placerad högst upp och som öppnar in till ett fläktrum. I fläktrummet går ventilationskanalerna för lägenhetsventilationen. Brandröken skall sugas in i ordinarie frånluftskanaler i fläktrummet. Frånluftsfläktarna går ned på halvfart mellan kl. 23.00 - 04.00. Rökluckan öppnas från trapphuset genom vev och vajer.

BESKRIVNING AV HÄNDELSEN

En hyresgäst som bor ovanför berörd lägenhet öppnar sin lägenhetsdörr och känner rökluft i trapphuset. Den boende larmar SOS och larmet inkommer kl 23.17 till brandstationen. 7 man åker ut och räddningsledare är NN. Vid framkomsten konstateras att full lägenhetsbrand råder, lågor slår ut genom sovrumsfönstret på baksidan av fastigheten. Rökskiktet är ända nere vid trapphusets botten plan. Ett flertal hyresgäster står ute på sina balkonger och alla lägenheter är mer eller mindre rökfyllda. Rökdykare sätts in via trapphuset samtidigt som höjdfordon sätts in för evakuering. En brandmän gör också ett försök att öppna rökluckan i trapphuset och högtrycksfläkt ställs upp i trapphuset för att via rökluckan evakuera röken. Då röken i trapphuset inte försvinner i den omfattning som önskas går två man upp till rökluckan och finner att den fortfarande är stängd, de tar då ett spett och öppnar luckan med våld. Röken når ändå inte upp utan beslut tas att evakuera röken via en lägenhet på översta våningsplanet. Förstärkning begärs från Z-stad och X-stad. Totalt deltar 19 personer i räddningsarbetet. Rökdykarna finner två personer medvetlösa, 1 man ligger vid hissen (han har försökt ta sig ut till det fria) och en kvinna ligger på köksgolvet, branden släcks och de skadade förs till sjukhus. Evakuering av samtliga hyresgäster, totalt 35 personer, genomförs på ett bra sätt. De två skadade förs till X-stad sjukhus där de sövs ner. Kvinnan har förutom allvarliga rökskador också 40%-iga brännskador. Hon transporteras senare till sjukhus, där hon avlider 9 dagar senare. Ett omfattande restvärdesarbete påbörjades under natten, 27 av 28 lägenheter, trapphus, källare, hiss och fasad var i behov av sanering.

UNDERSÖKNING

Att branden startat i sovrummet kan med säkerhet fastställas. Sängen och området runt densamma har kraftiga brännskador och det kan därför med stor sannolikhet antas att sängen har varit brandstartplats. Bredvid sängen har en bordslampa stått. Cigarettrökning har förekommit i lägenheten.

SLUTSATS

Det går inte med säkerhet att fastställa brandorsaken men glöd från en cigarett kan inte uteslutas.

SPRIDNINGSRISK

Risk för brandspridning och för människors liv och hälsa förelåg.

ERFARENHETER

Lägenheten var ej försedd med brandvarnare. Konsekvensen för

övriga hyresgäster blev tyvärr alltför omfattande, då lägenhetsdörren till den brinnande bostaden öppnats av den utrymmande mannen och trapphuset därför rökfylldes väldigt fort. Någon utrymning via trapphuset kunde inte ske och lägenhetsdörrarna, som är av B 15 klass, var otäta och lägenheterna rökfylldes därför väldigt snabbt. Den brandmän som försökte öppna rökluckan, såg inte spärren p.g.a. röken och när sedan veven gick runt, trodde han att rökluckan hade öppnats. När sedan räddningstjänsten satte in högtrycksfläkt utan att rökluckan i trapphuset var öppen, gick rökspridningen ännu snabbare samt påskyndades behovet av evakuering. Det kan dock konstateras att fläkten gjorde att röken trycktes uppåt i trapphuset och att rökdykarna därför lätt kunde hitta mannen som låg i trapphuset. Om ingen fläkt satts in, kan det ha tagit längre tid att hitta personen och då kan hans hälsotillstånd ha förvärrats. Utrymningen av samtliga hyresgäster gick väldigt bra och det ordnades snabbt fram alternativa övernattningsmöjligheter åt alla. Ett av våra budskap till boende i flerfamiljshus är att de skall stanna kvar i sin lägenhet och vänta på ev. stegutrymning. Detta kan vara besvärande och svårt när lägenhetsdörrarna är otäta och röken lätt tar sig in. Massmedia var naturligtvis på plats under räddningsarbetet, de intervjuade brandmän som i stridens hetta uttryckte sitt missnöje med rökluckans funktion. Detta trycktes i tidningarna. När det vid efterföljande utredning kunde konstateras att rökluckan inte varit behäftad med några funktionsfel blev det till att dementera tidigare uttalanden.

FÖRSLAG

Förbättrande åtgärder i fastigheten kan vara att lägenhetsdörrarna byts till dörrar med högre brandklass och som är tätare. För räddningstjänstens del kan en bättre uppmärkning av rökluckors öppningsätt vara ett sätt att undvika missförstånd vid handhavandet. Säkerställande av frånluftsöppningar innan tryckande fläkt startas är en annan viktig erfarenhet. För att undvika missförstånd och för att massmedia skall få en rättvis bild av insatsen skall pressinformationen endast ges av en särskilt utsedd person.

ÅTGÄRDER

Fastighetsägaren är informerad om problemen med gamla otäta lägenhetsdörrar samt att det finns behov av att göra en beräkning av om fastighetens inbyggda brandventilation är rätt dimensionerad. Räddningstjänsten kommer att ta upp frågorna rörande ventilation av trapphus via röklucka samt massmediakontakten RNA genom övningar och nya rutiner.